

български значи мѣнастирь на желѣзния калугеръ. Демиръ баба Теке се намира въ една тѣсна долина, заобиколена съ грамадни стрѣмни скали, задъ които се простиратъ дѣли Орманскитѣ гори. Въ долинката се слиза по стрѣмни пѣтеки, изъ които съ трудъ минаватъ кола. Изворътъ — буенъ, бистъръ и студенъ, блика до самитѣ скали. Водата се разлива въ широко, заградено съ грамадни камени стълбове *аязмо*. Това е то свещения изворъ. Камени колони — дълги по нѣколко метра, има рязхвърлени и около аязмото. По нѣкой отъ тѣхъ има следи отъ много старо писмо. Учени хора казватъ, че тия колони сѣ приготвени и оградата на аязмото правена още въ времето на българскитѣ царе Крумъ и Омортагъ. Тѣхнитѣ конници идвали отдалеко тукъ да си утолятъ жаждата и да си напоятъ конетѣ. Свещениятъ изворъ билъ украсенъ извънредно хубаво, когато нашата столица била въ Плиска-Абоба, която стои недалеко отъ тукъ. По-късно, когато българитѣ се покрѣстили, при извора била направена и малка черквичка — мѣнастирь. При завладяването на България отъ турцитѣ, тя била съборена. Изличени били и всички надписи, които напомняли за славното минало на българския народъ. По-късно въ Дѣли Орманъ се заселили много турци. И тѣ почнали да считатъ извора за свещенъ, както го считали и българитѣ. Преди по-вече отъ 400 години единъ турчинъ, на име Хасанъ Демиръ Пехлевенъ се заселилъ съвсемъ самъ да живѣе въ хубавата долинка и въздигналъ при извора малка турска черквичка — *теке*. Той билъ добъръ човѣкъ. Знаелъ да лѣкува съ разни билки. При него отивали много хора и почнали да го считатъ за святъ човѣкъ. Когато умирѣлъ, погребали го въ самото *теке*. И до снѣга турцитѣ отиватъ да се покланятъ на неговия гробъ. Въ текето до гроба се пазятъ много голѣми желѣзни обуца, които носилъ тоя турчинъ. Пази се сѣщо и едно грамадно джебнo ножче, съ което той си служилъ. По името на него извора и до днесъ се казва Демиръ баба теке.

Тукъ всѣки недѣленъ и празниченъ день идватъ много турци и българи да си налѣятъ вода и тѣсната долинка става още по жива и весела.

Хр. Спасовски.